

MUSTAFA KEMAL PAŞA VE TÜRKİYE KOMÜNİST FIRKASI

Aydınlık Gazetesi, 18 Kasım 2014

Yıldırım Koç

Mustafa Kemal Paşa komünistliğe karşı değildi; onlarla işbirliği yapmaya hazırdı. Tek koşul, Türkiye'deki komünistlerin, başka herhangi bir merkezden emir almaması, yalnızca demokratik bir biçimde oluşturulmuş olan Büyük Millet Meclisi'nin kararlarına uymasıydı.

Mustafa Kemal Paşa'nın komünistlere ilişkin tavrında belirleyici olan, bağımsızlık tutkusuydu. İşbirliğinin önkoşulu, Türkiye Komünist Teşkilatı'nın (o günlerdeki ifadesiyle, Türkiye İştirâkiyûn Teşkilatı'nın) "sadece Büyük Millet Meclisi Riyaseti'yle irtibat tesis ve muhafaza eylemesi" idi.

MUSTAFA KEMAL'İN MUSTAFA SUPHI'YE MEKTUBU

Mustafa Kemal Paşa, 13.9.1920 günü Türkiye Komünist Fırkası yöneticileri Mustafa Suphi Bey ve Mehmet Emin Bey'e, 15.6.1920 tarihli mektuplarına cevaben gönderdiği mektupta şunları yazıyordu:

"Büyük çoğunluğu rençber ve köylüden meydana gelen milletimiz, Batı'nın emperyalizm ve kapitalizm mahkûmiyetinden kendini kurtarabilmek için bunlara karşı birleşmiş olarak mücadele ve mübarezeye karar vermiştir ve bu kararını tatbik etmektedir. (...)

"Gerek şahsen ben ve gerekse bütün mesai arkadaşlarım çoğunluğu rençber ve köylüden ibaret olan milletimizin bağımsızlığını tesis ve temin yegâne gayesini takip etmekteyiz.

"Memleket ve milletimiz her taraftan emperyalist ve kapitalistlerin hücumlarına maruz bir halde olduğu gibi, fiilen bunlara iştirak eden İstanbul hükümetinin padişahına atfen memleket dahilinde çıkarılan devamlı karışıklıklardan doğan mahalli anlaşmazlıklara da karşı koymak mecburiyetindedir. Dolayısıyla, milletin birlik ve mukavemetini ihlal edebilecek zamansız ve fazla teşebbüslerden sakınmak, milletimizin kurtuluşu açısından elzemdir. Bu lüzumu göz önünde bulunduran Büyük Millet Meclisi, toplumsal inkılabı sükûnetle ve esaslı surette tatbik etmektedir.

"Gaye ve prensip itibarıyla bizimle tamamen ortak olan Türkiye İştirâkiyûn Teşkilatı'ndan maddeten ve manen hakkıyla istifade edebilmeliğimiz için, teşkilatınızın sadece Büyük Millet Meclisi Riyaseti'yle irtibat tesis ve muhafaza eylemesi lazımdır. Türkiye dahilinde tatbik edilecek her türlü teşkilat ve inkılâplar ancak bu kanal vasıtasıyla yapılabilir." (ATABE, Cilt 9, 2002, s.328-329.)

KOMÜNİSTLİK VE HALKÇILIK

Mustafa Kemal Paşa 14.8.1920 günü Büyük Millet Meclisi'nde uzun bir konuşma yaptı. Rus devriminin "bütün insanlığın emperyalist ve kapitalist idarelerin zalimane tahakküm ve zorbalığından kurtarılmasını bir hedef olarak kabul" ettiğini belirtti. Şunları söyledi:

"Biz memleket ve milletimizin mevcudiyetini ve bağımsızlığını kurtarmak için karar verdiğimiz zaman kendi görüşlerimize tabi bulunuyorduk ve kendi kuvvetimize dayanıyorduk. Hiçbir kimseden ders almadık, hiç kimsenin aldatıcı vaatlerine aldanarak işe girişmedik. Bizim görüşlerimiz, bizim prensiplerimiz herkesçe malumdur ki, Bolşevik prensipleri değildir ve Bolşevik prensiplerini milletimize kabul ettirmek için de şimdiye kadar hiç düşünmedik ve teşebbüste bulunmadık. Bizim itikadımıza göre, milletimizin hayat ve yükselmesinin temini kendi hazım kabiliyetine uygun olan görüşlerdir. Fakat esas itibarıyla incelenirse, bizim görüşlerimiz -ki halkçılıktır- kuvvetin, kudretin, hâkimiyetin, idarenin doğrudan doğruya halka verilmesidir, halkın elinde bulundurulmasıdır. Yine şüphe yok ki, bu, dünyanın en kuvvetli bir esası, bir prensiptir. Elbette böyle bir prensip Bolşevik prensipleriyle çelişmez." (ATABE, Cilt 9, 2001, s.172, 176-177.)

Özetle; işbirliğine evet, bağımlılığa hayır.